

Kroz ušicu igle: Međunarodna smotra folklora bi bila vidljivija da je pozornica bila na Trgu bana Josipa Jelačića

(/media/k2/items/cache/03797c1dc4e6c8792e1549719d29293f_XL.jpg)

PODIJELI: [Tweetaj](#) [Podijeli](#)

KROZ UŠICU IGLE: Sasvim dobro su Međunarodnu smotru folklora, održanu protekloga vikenda, protumačili sami organizatori, pa navodimo ovdje njihove riječi: *Nastavljajući tradiciju smotri Seljačke sloge između dvaju svjetskih ratova, Međunarodna smotra folklora održava se u Zagrebu od 1966. godine gdje prikazuje i afirmira tradicijsku kulturu brojnih domaćih i stranih sudionika. Dio je svjetskog pokreta za očuvanje kulturne baštine koji prati programe UNESCO-a. Ministarstvo kulture i Grad Zagreb proglasili su je festivalom od nacionalnog značenja, a ima i oznaku kvalitete EFFE 2022.-2023. Europske asocijacije festivala. Na Smotru u Zagreb godinama dolazi publika dobrih poznavatelja folklora po čemu je i u svijetu prepoznata.*

Ovogodišnja 56. MSF (20.-24. 7. 2022.) posvećena je temi: “Tradicijska baština između srednje Europe i Mediterana”, čime se uz goste s drugih kontinenata prikazuju trajne vrijednosti etnografskog i folklornog stvaralaštva na ovim prostorima kao dio suvremenog života u Europskoj uniji. Samoju manifestaciji prethodio je bogat glazbeni, izložbeni i filmski program.

U sklopu smotre na Trgu kralja Tomislava održano je u Knjižnici Bogdana Ogrizovića predstavljanje knjige “Tradicijsko odijevanje Hrvata u Kreševu i okolici”. U centru grada organizirana je tradicionalna folklorna šetnica, a u Oktogonu modna revija Tradicijsko u suvremenom alžirskog dizajnera Karima Adida. Svaku večer od petka do nedjelje u 21 sat na Platou Gradec održavani su koncert folklornih skupina iz Hrvatske, Europe i svijeta te plesne radionice. Nastupi folklornih skupina održani su i u Svetoj Nedelji i Vrbovcu, te u mjestu Beltinci u Sloveniji. Dodajmo ovome kako je na ovogodišnjoj Smotri iz 14 zemalja svijeta i Hrvatske sudjelovalo 530 sudionika od čega oko 200 iz Hrvatske. Ostali sudionici bili su iz Alžira, Austrije, Češke, Grčke, Italije,

Mađarske, Njemačke, Poljske, Portugala, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije (Vojvodine). Kroz bogatstvo različitosti do trajnog mjesta u međunarodnoj kulturi.

O nekim detaljima MSF 22 razgovarali smo s najodgovornijima za ovogodišnju Smotru. Evo pitanja za umjetničkog ravnatelja dr. sc. Tvrtka Zebeca:

- Kako ste Vi kao umjetnički ravnatelj doživjeli ovogodišnji festival održan protekloga vikenda nakon pandemijske ugroze i jeste li zadovoljni što su gosti pokazali Zagrepčanima i gostima glavnoga grada?

- Zadovoljan sam odjekom publike tijekom tri festivalska dana i praćenjem nastupa na pozornici na Gradecu. Smotra je uvijek imala svoju publiku i to se i ove godine potvrdilo. Drago mi je da smo nakon dvije pandemijske godine uspjeli okupiti čak 14 ansambala i skupina iz inozemstva, Hrvate izvan Hrvatske i ove godine nešto manje domaćih skupina. S obzirom na glavnu temu smotre: "Između srednje Europe i Mediterana", želja i jest bila okupiti više srednjoeuropskih i mediteranskih gostiju smotre da bi i naša vjerna publika mogla procijeniti gdje se u tom svijetu nalazi naše mjesto. Cilj je bio pokazati i bogatstvo i raznolikost europskih i domaćih inačica plesa, nošnji i običaja, jer tko cijeni to bogatstvo u svom domu taj može bolje procijeniti i svoje mjesto u međunarodnome krugu.

- Je li bilo problema u organizaciji ili ste uz pomoć dobrih suradnika uspjeli ostvariti svoj želje. A to bi bile ... nastavite rečenicu molim vas ...

- Problema u organizaciji uvijek ima i bilo bi neiskustvo ne očekivati ih. Činjenica jest i da su uvijek promjenljivi i ti problemi jer svako vrijeme nosi svoje. Dva ansambla - iz Portugala i SAD-a (države Utah), doputovala su zbog daljine avionskim prijevozom pa se i njima dogodilo da su imali problema po putu, pa i tijekom boravka jer im ni pred sami povratak, nije pronađen dio prtljage s kostimima i rekvizitima potrebnim za nastupe. No, publika to nije mogla primijetiti jer su svojim odličnim nastupima i raspoloženjem pokazali najbolje što znaju. Upravo zbog dobre volje suradnika KUC-a Travno, koji su i ovaj put potvrdili svoju sposobnost kao organizatori, te njihova velikog entuzijazma, svi su gosti oduševljeni boravkom u Zagrebu i na Smotri koju će, kako kažu, dugo pamtiti. Upravo nam stižu reakcije gostujućih skupina pa eto i jedne iz Poljske skupine čiji voditelj se zahvaljuje na jedinstvenim dojmovima i stečenim uspomnama:

"Thank you for the amazing IFF! We had a wonderful experience to see the culture of the people of Croatia, as well as to show our culture of Poland. The experience was unique and besides souvenirs, we brought home a ton of amazing memories. Kamil Wiatr".

Želja organizatora Smotre u svih tih 56 godina je biti dobri domaćini svim domaćim i skupinama iz inozemstva te publici pokazati prave vrijednosti tradicijske kulture, koja je sve manje seljačka kako smo to naučili od razdoblja između dvaju svjetskih ratova i razdoblja "Seljačke sloge", ali i dalje ima značajno mjesto u simboličkome održavanju kulturnoga, vjerskog i nacionalnog identiteta.

Folklorni amaterizam ima već stoljetnu tradiciju i jako je zanimljivo da je i danas još uvijek značajan dio života mnogih lokalnih i manjih zajednica u kojima upravo kulturno-umjetnička društva čine središte društvenoga života sve manjih sela. Pandemijska je ostavila negativne tragove na tom području jer su čini se pomalo izgubljene generacije mladih koje nisu stekle naviku okupljanja u tim društvima, nego su se više izolirali zbog nametnutih uvjeta. No, društva koja su i prije toga bila aktivna i dobro organizirana, brzo su se ponovo okupila i nastoje nadvladati te probleme. Nadamo se da će se i dalje dobro držati i znati

motivirati mlade da im se pridruže jer bez toga će biti teško održati tradiciju koju smo dosad naslijedili. S druge strane, to jesu procesi koji nas uvijek prate i utječu na promjene pa im se treba znati prilagoditi i prevladati ih...

Bez Gradišćanskih Hrvata

- Knjiga Ivana Ivančana o Gradišćanskim Hrvatima ovaj put nije predstavljena u Knjižari i čitaonici Bogdana Ogrizovića – najvjerojatnije jer ta grupa nije doputovala – zbog bolesti. No, riječ je o vrijednom djelu, zar ne? Kakva je inače bila situacija s popratnim programom – približite nam važne detalje tog dijela programa.

- Dobro ste shvatili da su na Gradišćanci morali otkazati svoj dolazak zbog nekoliko zaraženih članova svoga društva. Nastojat ćemo to nadoknaditi u budućnosti. Riječ jest o značajnome djelu jer osim što se radi o izrazito vrijednome etnografskom i folklornom gradivu koje je dr. Ivan Ivančan skupljao među gradišćanskim Hrvatima u 1960-ima i 1970-ima te pohranio u Institutu za etnologiju i folkloristiku, radi se i o važnom poticaju našim Gradišćancima koji su deset godina intenzivno radili na izdanju knjige te proširili Ivančanovo gradivo i tekstovima koji izvrsno dopunjuju povijesni i društveni kontekst objavljenoga, kao što su vrhunski iskoristiti tehnološki napredak pa su u knjigu uvrstili QR kodove pomoću kojih možete kao čitatelj dosegnuti zvuk koji je Ivančan davnih godina snimio na tom terenu, kao i vrhunske izvedbe koje su tako zabilježene. Knjiga je zato vrlo suvremeno izdanje koje može biti odličan primjer kako u budućnosti raditi slična, vrijedna izdanja.

- Kao vrsni etnolog i proučavatelj narodnoga blaga jeste li zadovoljni koliko se naši mladi bave plesačko/sviračkim aktivnostima vezanima uz hrvatsku baštinu time bave – jer moraju na neki način shvatiti kako je naše bogatstvo u prošlosti – ona je zalag budućnosti – zar ne?

- Mi etnolozi ne možemo nešto značajnije utjecati ali kao istraživači možemo pratiti suvremene pojave u kulturi i životu. Istina, kao članovi brojnih smotri na lokalnim ili županijskim smotrama možemo djelovati poticajno pa to i nastojimo. Svjesni smo koliko je folklorni amaterizam osjetljiva biljka koju se premalo zalijeva, često, upravo na lokalnim razinama. Ovisi to naravno, o odgovornim pojedincima koji su više ili manje svjesni važnosti kulturnoga identiteta zajednice koju vode. Čini se da turizam i ovdje može pridonijeti jer se sve više govori o kulturnome turizmu i želji turista da nauče nešto više i o kulturi zemlje koju posjećuju, a ne samo o užicima u prirodi. Najvažniji je ipak, kao i uvijek osjećaj koji djeca i mladi stječu u svojim obiteljima, osjećaji pripadnosti i identiteta.

U suvremenom svijetu nastoji se to omalovažiti, prikazati nevažnim i nazadnim, ali i to je pojava koja već dugo traje. Srećom, uvijek se nađe entuzijasta i ljudi koji su svjesni vrijednosti i koji su se spremni žrtvovati za svoju zajednicu pa ulažu svoje slobodno vrijeme da bi djelovali pozitivno i okupljali druge i kulturnim društvima i udrugama. Slažem se da bez sjećanja i naših prošlosti, obiteljskih i skupnih, teško možemo živjeti. Ponekad bismo rado od njih pobjegli jer se tako čini lakše živjeti, ali mislim da nas uvijek negdje ipak očekaju. Ako smo ih svjesni i njegujemo ih kao vrijedno nasljeđe, osjećamo se nekako sigurnije i čvršćim dijelom zajednice. Zato i ja vjerujem da su to vrijednosti koje jesu zalag budućnosti kakva god ona bila...

Smotra uvijek ima svoju vjernu publiku – zato je Gradec bio pun

- Jeste li Vi kao organizatori zadovoljni ovogodišnjim nastupima – i gostima i domaćima. Koje su bile možebitne prepreke i kakav je vaš konačni dojam nakon Festivala?

- Zadovoljni smo ostvarenom Smotrom. Bilo je naime, dosta neizvjesno do već odmaklih priprema, s kojim ćemo sredstvima raspolagati. Program je kao što ste mogli pratiti, bio vrlo raznolik, bogat i raznorodan - od izložbi (čak tri), preko okruglih stolova i tribina, do radionica, koncerata ususret Smotri do festivalskoga dijela u tri posljednja dana. Budući da su dvije prethodne godine bile ograničene zbog pandemijskih uvjeta, mogućnosti organizacije nisu se mogle u potpunosti ostvariti kako smo htjeli. Sad kad smo to konačno dočekali, nismo imali dovoljno sredstava da Smotru u potpunosti učinimo i vidljivijom. Radi visokih troškova, morali smo odustati od velike pozornice na Trgu bana Jelačića koja inače našu Smotru čini vidljivijom u Gradu. Zadržali smo glavnu pozornicu na Gradecu i jako nam je drago što smo se ponovo uvjerali da Smotra uvijek ima svoju vjernu publiku jer su mjesta bila popunjena do posljednjega, a da su tribine bile i uobičajeno velike, bilo bi sve puno. Nadamo se da će Grad do iduće smotre i to omogućiti. Šteta je i da nismo mogli koristiti pozornicu na Bundeku koja nakon potresa čini se nije u punoj funkciji. To je idealno mjesto za večernje programe, cjelovečernje koncerte gostujućih skupina i ansambala pa se nadamo da će se i to moći ostvariti. Nažalost, neke smo programe morali prolongirati do iduće godine radi pomanjkanja sredstava.

Oduvijek je struka imala važnu ulogu

- Čini mi se, prema riječima izrečenima i pred kamerama HRT - a i pred premijernom publikom da Vijeće festivala i stručni suradnici dobro rade svoj posao – mislite li i vi tako? Ako novčana potpora nije dovoljna, bi li moglo biti više sponzora?

- Ugled smotre ne bi se održao toliko dugo, niti bi bila proglašena festivalskom priredbom od nacionalnoga značenja da umjetnički i stručni suradnici ne rade dobro svoj posao. Oduvijek je struka imala važnu ulogu u Međunarodnoj smotri folklor, pa je tako i danas. O novčanoj potpori ovisi koji će biti o dosezi Smotre. Prije nekoliko desetljeća, ona je trajala i do sedam dana. Sada se njezine aktivnosti protežu tijekom cijele godine - od Noći muzeja (u siječnju), preko radionica za vrtičku djecu (u ožujku), do koncerata ususret Smotri - ovaj put već od svibnja s nastupom barokne moreške ispred Hrvatskoga narodnog kazališta, KUD-a Moreške s Korčule te Hrvatskoga baroknog ansambla, a zatim i koncerata u atriju Galerije Klovićevi dvori (škotska i irska glazba banda Duncreagan, etno-sastav Šćike iz Istre, Dina Bušić i Melita Ivković s pjevanjem zadarskih Arbanasa), tribina i promocija knjiga u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića).

Nastojimo se prilagoditi suvremenim uvjetima i očekivanjima publike što traži više energije i sredstava, a sponzorstva su minimalna. Naravno, najviše financiraju Ministarstvo kulture i medija i Grad Zagreb - kao suosnivači nacionalnog festivala. Uvijek sudjeluje i HDS - ZAMP putem natječaja Tradicional, a također i Turistička zajednica Grada Zagreba. Nažalost, ta su sredstva posljednjih godina također smanjena zbog manjih prihoda prethodnih godina. Nadamo se da će dobra turistička sezona i velik broj turista u Zagrebu, pridonijeti i snažnijoj potpori od strane turizma.

- Zagreb živi za ovaj festival – vidi se na ulicama kod mimohoda oduševljenje ljudi, da o priredbama i pljesku ne govorimo, kakvi su Vaši dalji planovi?

- Nadamo se i dalje dobrom razumijevanju Grada i Ministarstva kulture i medija, pa onda i boljoj potpori turističkih ustanova jer usred turističke sezone, Smotra značajno pridonosi raznolikosti kulturne ponude u gradu i okolici, a nije bilo turista koji nije pozitivno reagirao na činjenicu da je mogao pratiti Smotru. Ima i onih koji godinama dolaze u Zagreb upravo u vrijeme Smotre jer su ljubitelji tradicije, a znaju da od Smotre mogu očekivati samo najbolje.

Iduće godine obilježava se stota obljetnica pokupske ekspedicije, jedne od prvih koje su pokrenuli etnolozi iz Etnografskoga muzeja u Zagrebu na čelu s Vladimirom Tkalčićem i Milovanom Gavazzijem. Pokazat ćemo što na tom području možemo još danas naći, do kojih je promjena došlo i što je za očekivati u budućnosti. U suradnji s Muzejom i brojnim drugim kolegama, nastavit ćemo s organizacijom tribina, radionica, koncerata, mimohoda i šetnji Zrinjevcem za uživanje u programu i izvođačima izbliza. te naravno, glavnih dana Smotre na Gradecu s brojnim domaćim i inozemnim izvođačima.

Poželimo našim sugovornicima da im se želje za još boljom Smotrom već sljedeće godine ostvare, oni rade dobro, red je na drugima da to odgovarajući način prepoznaju i nagrade Smotru većim a zasluženim ulaganjima. Zahvalna publika je ona konstanta koja bi tako nešto trebala potaknuti ...

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama (Poticanje kvalitetnog novinarstva 2022)

View the embedded image gallery online at:

<http://www.hia.com.hr/kultura/festivali/item/28646-kroz-usicu-igle-medunarodna-smotra-folklorabi-bila-vidljivija-da-je-pozornica-bila-na-trgu-bana-josipa-jelacica#sigProId85a272c2fe>
(<https://www.hia.com.hr/kultura/festivali/item/28646-kroz-usicu-igle-medunarodna-smotra-folklorabi-bila-vidljivija-da-je-pozornica-bila-na-trgu-bana-josipa-jelacica#sigProId85a272c2fe>)

[Impressum \(/impressum\)](#) | [O nama \(/o-nama\)](#) | [Uvjeti korištenja \(/uvjeti-koristenja\)](#) | [Cjenik usluga \(/cjenik-usluga\)](#)

Copyright © 2018 Hia.com.hr. Sva prava pridržana. Izrada Exabyte (<http://www.exabyte.hr>)